Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג,
אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
(מאנאטליך 10 גולדען עסט.-וועה.,
האלביעהריג 5 „ „ „ „
פיערטעלייעהריג 2 גולד. 50 קר. ע.-וו.)
פיר אייסלאנד
(מאנאטליך 11 גולדען עסט.-וועה.,
האלביעהריג 5 גולד. 50 קר. ע.-וו.
פיערטעלייעהריג 2 „ 75 „ „ „)

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
אבאנירען
אין דער פרינטפראבאנדא-פערלאג
בעזונגא מיט דעם עסטאנד דיעס
עסטען בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
אלט-נאמסטע נומ. 1,
וואהין מאן אויך דיא פרינטפראבאנדא-
ציאנסגעלדער צו זענדען בעליעבט.

Nr. 17. איילפטער יאהרגאנג. פעסט, פרייטאג יד שמט ה.ת.ר.ל.ט׳ Pest, den 7. Feber 1879.

איים דעם אונגארישען ריכסטאגע.

דיא זשטענד דעם אונגארישען ריכסטאגעס פאם 5-טען דיעזעס האטטע איינען זעהר ווישטיגען געגענשטאנד צור בעראטונג. דער פינאנצמיניס-טער גראף טאאפי האטטע געטליך פאר קורצעס דאס געזעטצען איבער דיא „נייע אנלייהע“ אינטער בריישטע, וועלכעס גין צור פארלאמענטארישען פערהאנדלונג געלאנגטע. ליט דעם אינטערבריי-טעטען געזעטצעס מיסטען 100 מילליאנען בע-שאפט ווערדען, דיא אבער מאנליכע-ווייזע דעם לאנדע איים 140 בין 150 מילליאנען צו שטעהען קאממען קאנען, דא מאן בייא דעם געשווינדטען קרעדיט אינגארנס נור אים זעהר טהייערע צינזען איינע אנלייהע ערהאלטען קאנן. עס איזט אינטער דיעזען אומשטענדען קיין וואונדער, דאס דיא פערהאנדלונג דעם אנלייהע-געזעטצעס איינען זעהר לענגסאמען גאנגאהם, אונד דאס דיא בעדרישענדסטען רעגונגע זיך אן דיעזער פער-האנדלונג מיט זעהר גראסעם אינטערעססע בע-טהיילינגטען. דיא הייפט-רעגונגע וואר פינאנ-מיניסטער גראף טאאפי, אינגאן העלפ, גראף לייניא, מיניסטער-פרעזידענט טיסא, אינניסט פולסקי אונד נאך אנדערע. — גין וואהלען וויר דיא וויכ-טיגסטען פינקטע דיעזער רעדען הייר אנגעבען לאססען. —

גראף טאאפי זאגטע: דיעזע אנלייהע, וועלכע איך אלס פינאנצמיניסטער אינגעבראכט וויל, זאלל איינע דרייפאכע פערווענדונג פינדען, אונד צוואר: 1) מיט בעקאנטליך דיא צייטיגע העלפטע דער שוואבעשולד אים בעטראגע פאן 153 מילליאנען געזאלטע ווערדען, דא בזיהער נור דיא ערסטע העלפטע, אלזו בלאס 76½ מילליאנען, אינדע טילונג געפינדען; — 2) מיטסען דיא בעזעטצונגס-אינסאבען פיר באסטען, דיא א לידער מעהר אלס דיא אינשפיינגליך צו דיעזעם צוועקע בע-וויללינגטען 60 מילליאנען אינסאבען, נאכטרע-ליך נעדעקט ווערדען; — 3) מיט פיר דיא בערע-קונג דעס אדרענטליכען דעפיציטס נעזאמט ווער-דען, דא יא אויך אין דיעזעם יאהרע דיא אדרענט-ליכען אינסאבען ליידער אים פיעלע מילליאנען דיא אדרענטליכען איינגאהמען איבערשטייגען. — יעדער ווייד איינזעהען, דאס אלל דיעזע דרייא פינקטע פאן גראסער ווישטיגקייט זינד. איך ווייר-דע דאהער, אים פיר דיא בעשאפענהייט דעם גאל-דעס פאללע זבערהייט צו האבען, דיא אנלייהע פאן 100 מילליאנען איים צוויפאכע אים אנ-שטרעבען, איך ווערדע פאר אללעם נאלד-רעגטע-שיינע איינגעבען. דא אבער מיט רעכט צו בע-פירכטען איזט, דאס זאפיעלע גאלד-רעגטע-שיינע נוכט אלזאגלייך אבזאהיין פינדען ווירד, ווערדע איך איך איינינע שאאפטע-נטער פערפעגע-דען, דא מאן איים פעפאנד-שיינע עהער אונד איך בילליגער איינע אנלייהע דורכפיהרען קאנן, ווייל דיעזע דעם קיפער מעהר זבערהייט בעטען פיר זיין כאפיטאל אונד פיר זיינע צינזען, אבערגענס מיט איך אים פאר פיר זיינע צינזען, דאס אינגאר אלסבאלד געצוואונגען זיין דורפטע, אי-סער דיעזער הונדערט-מילליאנע-אנלייהע איך נאך ווייטערע 35 מילליאנען אלס אנלייהע איינגעה-מען צו מיסען, וועלכע יעדאך נאך קורצער צייט צוריקגעצאהלט ווערדען זאללען!

אינגאן העלפ: איך קאנן דיעזע אנלייהע נוכט בעווילליגען. איך שטעללע דיעזער רעגיי-רונג קיין געלד צור פערפיגונג, דאמיט זיא איהרע אינד הערדן סעלל בעדיישענד פערבעסערט. — אינטער דען הייטיגען פערהעלטנישען קאנטע איך קיין אנדערעס מיניסטעריאלס אנדערס אינד בעססער פאר-געדענען. — דער העלפ זאגטע הייטע, דאס ווירד אין אינגארן קיינע קאנשטיטוציאן מעהר האבען. וועגן דעם ווארט ווערע, וועגן עס גיר פיר 24 שטינדען ווארט ווערע, זא ווירד דערד העלפ הייער קיינע זאלכע דערען האלטען, זאנדערן נאר פאר אבליף דער 24 שטינדען נאך אינעם פארלאמענט געשיקט ווערדען!

איך אין דער עסטרייכען זזטענד דעם אונ-גארישען ריכסטאגעס ווארדען דיעזע פערהאנד-לונגען איבער דיא נייע אנלייהע פאר-געזעטצט. הייטיגע שטעללטע דער פינאנצ-מיניסטער גראף טאאפי דען אנטראג, מאן מאנע דאס 1879-ער בארישע שאן אם 13-טען דיעזעס מאנאטס צור בעראטונג נעהמען. דאנגען שטעללטע דער איסערסט-לינקע טשאנאדי דען אנטראג, דאס מאן מיט דיעזען בארישע-פערהאנדלונגען ערסט אם 17-טען פעבער בעגינגען מאגע, דאמיט דיעזעס בארישע פיהיער גרינדליך דורכשפרעכט ווערדע, עס קאם גין הייבער צור אבשטימונג — אונד זיעהע! דער אנטראג טשאנאדי'س ווארדע מיט 9 שטיממען מא-יאריטעט אנגענאממען!

גין דאס ווארט איינע קלייינע נידערלאגע דער רעגיערונג, דאס דער איסערסט-לינקע טשאנאדי פיר זיינען אנטראג אים 9 שטיממען מעהר האט-טע, אבער אים גאנצען האנדעלטע עס זיך דא אים איינגן מלייגען אינטערעסיערט פאן 4 שטאנען.

גין קאם הייבער אין אנדערער ווייטגעדער גענעגנשטאנד צור בעשפרעכונג. דער איסערסט-רעכטע גראף אפפאני, דער צור „פערא'ינינגען אפ-פאזיציאן“ אונד דאהער אייד צו דען גראפטען גענ-גערן דער רעגיערונג גהאר'ט, ריכטעטע אן דען מיניסטער-פרעזידענטען דיא אנפראגע, אב דיא נייען פערוואלטונגס-שטאטטען פיר באסנין, וועל-כע אינלענגסט אין דען צייטיגען פעראפפענט-ליכט ווארען, ווירקליך אינטער צישטיממונג דער רעגיערונג געשאפפען אונד איינגעפיהרט ווארדען — אהנע הייערבער דען ריכטסטאנ בעפראגט דערד דעמזולבען נאר עטוואס מיטגעטהיילט צו האבען? — הערייט אנטוואר'טעטע מיניסטער-פרעזידענט הערר טיסא, דאס ער מיט דער עסטערריכישען רעגיערונג ציוממענד דיא שטאטטען פיר דיא פער-וואלטונג דער פאן אים בעזעטצטען 2 טירקישען פראווינצען איסאר'בישען וואלטע; בזיהער קאנג-טע ער עס אבער נוכט טהון, דא אין עסטערייך נאך אממער נור אין אבגעראנגטעם מיניסטע-ריאם איזט, ער איזט אבער נאך אממער בע-שטרעבט, יענע שטאטטען צו שטאנדע צו בריי-גען, ווייס אבער נוכט, אב אים דאס גלינגען ווערדע, ער ווירד אבער פאם גלינגען אדער נוכט-גלינגען דיעזער אנגעלעגענהייט זיינע קיפטיגע הא לטונג אבהענגען מאכען. — פאלייפיג אבער איזט עס נאטטווערדיג, ווענגסטענס איינסט-ווילען איינינע פערוואלטונגס-רעגעלן פיר באס-ניען אונד דיא הערצעגאווינא צו געבען, מיט אי-נעם וואר'טע: דיא פאן דען צייטיגען מיטגעטהיל-טען פערוואלטונגס-שטאטטען דור נור פיר פאר-לייפיג אונד איינסטווילען, אונדעסען איזט עס מאגליך, דאס באלד ערגיליטיגע שטאטטען אינ-טער צישטיממונג דער דעפיזיטען געשאפפען ווערדען. —

זא אינגעפעהר לוטעטע טיסא'س אנטוואר'ט,

פרעדערליכע פאלטיק פארזזעטצען קאנגע, מאנע דאס הויז ערקלערען, דאס אינגאר צו יע-דעם אפפעל בעריייט זייא, דאך בעווילליגע עס ד י ע ו ר ד ר ע ג ע ר נ נ ט ס, ווייל דיעזע נוכט „קאנשטיטוציאנעלל“, זאנדערן „אבסאלוט“ רע-גערט, דא זיא יא איינע פאלטיק ג ע ג ע ן דיא אינטערעססען דעם פאלקעס בעטרייבט!

גראף לייניא: איך קאנן מיך אין איינע פער-האנדלונג דיעזעס אנלייהע-געזעטצעס גאר נוכט איינלאססען אינד צוואר אים פאלגענדען גרינדען: 1) ווייל ווייר יא נוכט איינע אנלייהע איפגעהמען קאנגען פיר דיא בעדעקונג איינער איסגאבע, דיא פאם פארלאמענטע נאך נוכט בעווילליגט וואר-דע, איבער דיא בעזעטצונגס-קאסטען האט דער ריכסטאג נאך נוכט ענטשיעדען, ווייא זאללטע מאן אלזו שאן יעטצט איינע אנלייהע צור דעקונג פאן קאסטען איפגעהמען, וועלכע דאס פארלאמענט וואהל בילליגען, אבער איך נאך פערווייפען קאנן; — 2) קאנן מאן דיעזער רעגיערונג דיא ערמעגליכ-גונג צו איינער זאלך גראסען אנלייהע נוכט ער-טהיילען, דא דיעזע נאך קיין פיראנאם פאר-לענגט, ווייא דיא דענן דיא קראנקהאפטען גולד-פערהעלטנישען דעם לאנדעם הייל צו קאנגען גלייבט. זייט דער מיניסטער-פרעזידענטשאפט טיסא'س איזט דער קרעדיט אינגארנס זעהר געזונ-קען, ווייא זאללטע מאן אלזו איינער זאלבען רע-גערונג איינע נייע אנלייהע אין דיא הענדע שפיע-לען? — 3) קאנן מאן יא דעם פינאנצ-מיניסטער נוכט דיא פאללמאכט געבען, דאס נאטהיג גולד אים יעדען פרייז צו בעשאפפען, מאן מיסטע דען „קורז“ בעשטיממען, דאמיט זא איין 100-גולדען-רענטע-שיין נוכט אים איינען שאפט-פרייז הינ-געוואפען ווערדע. אין דיעזעם פאללע העטטען ווייר וואהל אינס איינע נייע אנלייהע איים דען האלז געלאדען, אהנע איך אין דען בעזיטזען פאן 100 מילליאנען צו געלאנגען. אין דעם אינטער-בריישטען אנלייהע-געזעטצען קאממט יעדאך איינע בעשטיממונג דעם „קורזעס“ נאר נוכט פאר, אים אלל דיעזען גרינדען בריינגע איך דען אנטראג אין, דאס דיעזעס אנלייהע-געזעטצען פאלליג נאר נוכט צור פערהאנדלונג קאממע!

דיעזער אנטראג מאכטע אים פארלאמענטע אים זא גראסערעם אויפזעהען, אלס דערזעלבע שריפטליך איינגעבראכט אונד פאן מענגערן, ווא שטעפאן פאן בישטיי, גראף פיערדך ווענקהיים, דר. פייל האפפמאן אונד אנדערען האבגעשעללטען דעפיזיטען אינטערצינסען ווארדע.

דיעזעס ערהאב זיך מיניסטער-פרעזידענט טיסא אונד זאגטע: „איבער יעדע איינצעלנע סומ-מע, „וועלכע דיא רעגיערונג אויסגעבען ווירד, ווירד דאס געפהרט הייז שפעטער ענטשיידען, יעטצט ווייל דיא רעגיערונג נור דיא ערמעכטיגונג האבען, פיר דיא דעקטיגונג בעשאפפונג יענער סומען זארגען צו דירפען, וועלכע צור בעדעקונג דער פאראיסזבטליכען אויסגאבען נאטהווענדיג זיין ווערדען, עס איזט נוכט וואהר, דאס דער קרעדיט דעם אונגארישען שטאאטעס ערסט אם פיער יאהרען צו זינקען בעגאנגען האט אונד נור זיט-דעם אים זינקען איזט, אונטער דער ווירטשאפט דעם הערן לייניא האט אינזער קרעדיט צו זינ-קען אנגעפאנגען, אין דען יאהרען 1873 אונד 1874 האנגט אינגארן נור אונטער שטרענגען אר-בייטען בעריינגען געלד בעקאמען, שפעטער אבער וואורדע אינזערע געלד-לאגע דורך מיך אינד הערן סעלל בעדייטענד פערבעסערט. — אינטער דען הייטיגען פערהעלטנישען קאנגטע איך קיין אנדערעס מיניסטעריאלס אנדערס אינד בעססער פאר-געדענען. — דער העלפ זאגטע הייטע, דאס ווירד אין אינגארן קיינע קאנשטיטוציאן מעהר האבען. וועגן דעם ווארט ווערע, וועגן דעם יאהרע, זא ווירד דערד העלפ הייער קיינע זאלכע דערען האלטען, זאנדערן נאר אבליף דער 24 שטינדען נאך אינעם פארלאמענט געשיקט ווערדען!

איך אין דער עסטרייכען זזטענד דעם אונ-גארישען ריכסטאגעס ווארדען דיעזע פערהאנד-לונגען איבער דיא נייע אנלייהע פאר-געזעטצט. הייטיגע שטעללטע דער פינאנצ-מיניסטער גראף טאאפי דען אנטראג, מאן מאנע דאס 1879-ער בארישע שאן אם 13-טען דיעזעס מאנאטס צור בעראטונג נעהמען. דאנגען שטעללטע דער איסערסט-לינקע טשאנאדי דען אנטראג, דאס מאן מיט דיעזען בארישע-פערהאנדלונגען ערסט אם 17-טען פעבער בעגינגען מאגע, דאמיט דיעזעס בארישע פיהיער גרינדליך דורכשפרעכט ווערדע, עס קאם גין הייבער צור אבשטיממונג — אונד זיעהע! דער אנטראג טשאנאדי'س ווארדע מיט 9 שטיממען מא-יאריטעט אנגענאממען!

גין דאס ווארט איינע קלייינע נידערלאגע דער רעגיערונג, דאס דער איסערסט-לינקע טשאנאדי פיר זיינען אנטראג אים 9 שטיממען מעהר האט-טע, אבער אים גאנצען האנדעלטע עס זיך דא אים איינגן מלייגען אינטערעסיערט פאן 4 שטאנען.

גין קאם הייבער אין אנדערער ווייטגעדער גענעגנשטאנד צור בעשפרעכונג. דער איסערסט-רעכטע גראף אפפאני, דער צור „פערא'ינינגען אפ-פאזיציאן“ אונד דאהער אייד צו דען גראפטען גענ-גערן דער רעגיערונג גהאר'ט, ריכטעטע אן דען מיניסטער-פרעזידענטען דיא אנפראגע, אב דיא נייען פערוואלטונגס-שטאטטען פיר באסנין, וועל-כע אינלענגסט אין דען צייטיגען פעראפפענט-ליכט ווארען, ווירקליך אינטער צישטיממונג דער רעגיערונג געשאפפען אונד איינגעפיהרט ווארדען — אהנע הייערבער דען ריכטסטאנ בעפראגט דערד דעמזולבען נאר עטוואס מיטגעטהיילט צו האבען? — הערייט אנטוואר'טעטע מיניסטער-פרעזידענט הערר טיסא, דאס ער מיט דער עסטערריכישען רעגיערונג ציוממענד דיא שטאטטען פיר דיא פער-וואלטונג דער פאן אים בעזעטצטען 2 טירקישען פראווינצען איסאר'בישען וואלטע; בזיהער קאנג-טע ער עס אבער נוכט טהון, דא אין עסטערייך נאך אממער נור אין אבגעראנגטעם מיניסטע-ריאם איזט, ער איזט אבער נאך אממער בע-שטרעבט, יענע שטאטטען צו שטאנדע צו בריי-גען, ווייס אבער נוכט, אב אים דאס גלינגען ווערדע, ער ווירד אבער פאם גלינגען אדער נוכט-גלינגען דיעזער אנגעלעגענהייט זיינע קיפטיגע הא לטונג אבהענגען מאכען. — פאלייפיג אבער איזט עס נאטטווערדיג, ווענגסטענס איינסט-ווילען איינינע פערוואלטונגס-רעגעלן פיר באס-ניען אונד דיא הערצעגאווינא צו געבען, מיט אי-נעם וואר'טע: דיא פאן דען צייטיגען מיטגעטהיל-טען פערוואלטונגס-שטאטטען דור נור פיר פאר-לייפיג אונד איינסטווילען, אונדעסען איזט עס מאגליך, דאס באלד ערגיליטיגע שטאטטען אינ-טער צישטיממונג דער דעפיזיטען געשאפפען ווערדען. —

זא אינגעפעהר לוטעטע טיסא'س אנטוואר'ט,

נעט, וועלכער דעם נאָנדי דען היעב איבער דיא שטירנע פערזעטצע אונד אויך דעם שאמשאן דיא שווערען פערוואונדונגען בייבראכטע. נאך דער אויסזאגע דער שפיטאלס-אַרצט איזט פיר נאָנדי וועגען האַפענונג פאַרהאנדען, וועהרענד שאמשאן פיעללייכט עדער אם לעבען ערהאלטען ווירד. דעם סאמבאטי וואָרדען, אויסער איינער געפעהרליכען וואונדע אם קאָפּפע, אויך נאך דרייא פינגער דער רעכטען האנד דורכהויען, דיא אין איינען גיפס-פערבאנד געלעגט ווערדען מיסטען. אם גליקליכסטען איזט דער קאָנשטאבלער פאַראַר דאַפאָן געקאָממען, דער וואָהל עבענפאלס איינגע שטיכע אייסצי-וויזען האט, דיא אבער אין קיינער וויזע אלס „געפעהרליכע" ערשיינען. — אין דער הויפטשטאדט הערשט איבער דיזען פאלל זאָרזואנען איינע פיעבערהאפטע איפערונג. מאן ערוואַרטעט, דאס דיא שולדיגען מאָלדאטען דיא וואָהל-פערדיענטע שטראפע ערהאלטען ווערדען. מאן ערוואַרטעט פערנער, דאס זייטענס דער מיליטער-בעהאָרדע דיא געאייגנעטען פערפיגונגען געטראפען ווערדען, דאמיט איין זאָלכער פאלל זיך ניממער וויעדערהאלען קאָנגע. דיא בירגער איינער הויפטשטאדט מיסען וואָהל דאך איין פיר אללעמאל גנוגען זאָלך ראָהע איבערפאללע זייטענס דער סאָלדאטען געשיטצט זיין. מערקווירדיג דעביא איזט, דאס אן דעם בעדויערנס-ווירדיגען פאללע נור דער „בראד-נייד" שולד האט. דיעזע 12 סאָלדאטען בעפאנדען זיך נעמליך אבעגרס אין איינעם אנדערן ווירטהס-הויזע, וווא זיא אינטער איינאנדער זיך רעכט רוהיג אונטערהיעלטען. דער ווירטה יעדאָך, וועלכער נייריש וואר, דאס דער אנדערע ווירטה דורך דיא פאָן איהם פערגאנשטאלטעט מאנצ-אונטערהאלטונג איינע גולדען פערדיענע — רייצטע דיא סאָלדאטען אן, איז דען עריוהנטען מאנצ-זאאל צו דרינגען אונד דאָרט דיא אינטערהאלטונג צו שטאָרען. עס פראגט זיך נון: אב דענן דיעזער „נייריש" ווירטה ניכט עבענזא איינע שטראפע פערדיענט, אלס דיא סאָלדאטען. דיא זיך פאָן איהם צו איינעם פערברעכען פערלייטען לייסען!

* (איינע געשלאסענע זיטצונג.) אם 4-טען דיעזעס היעלט דער ריכטמאנ איינע קורצע „געשלאסענע זיטצונג". זו אפט דיעס געשיעהט, מאנן מאן דעסען געוויס זיין, דאס עס זיך אים איינגער איינען גענעגנעטאנד האנדעלט, וועלכער וועגנער דאס לאנד, אלס דיא דעפוטירטען זעלבסט בעטריפפט. דעסמאל האנדעלטע עס זיך אים דעפוטירטע, וועלכע איבערדען האלן אין שולדען שטעקען. לייט איינעם בעשטעהענדען לאנדעס-געזעטצעס מיסען נעמליך יענע דעפוטירטען, דערען אבגעאָרדנעטען-נעהאלטע לענגער אלס 3 מאָנאטע מיט בעשלאס בעלעגט זינד, פאָן איהרער דעפוטירטען-שטעללע אונבעדינגט זיין. אם מאנע, וווא דער קאָנג, דען גענעגנווערטיגען ריכטמאנ מיט איינער טהראָנרעדע עראָפפנעט, וווארדען דיא „דאָטען" (געהאלטע) פאָן 20 דעפוטירטען מיט בעשלאס בעלעגט. זיט יענער צייט זינד איך דיא נעהאלטע אָלעלער אנדערער דעפוטירטען דורך איינשריישען דער גליבינער עבענפאללס מיט בעשלאס בעלעגט וואָרדען. פאָר קורצעס מיסטע איין מיטגליעד דער איסערסט לינקען ווינקלעך איס דעם פאָראלמענטע איסטרעטען. אין דיעזער גלעגענהייט זיטצונג בראכטע דאהער דיא איסערסט לינקע פאָלגענדען אנטראג אין: „מאנע דאס דיא דיא בעשטיממונג אנפאָכטבען, וואנך יעדער דעפוטירטע, דעסען „דאָטען" דורך דיא מאָנאטע מיט בעשלאס בעלעגט זינד, זיינע שטעללע אלס דעפוטירטער איפגעבען מיסטע! ווערע דיעס יעדאָך ניכט מאָגליך, זו מאָגע דאס הויז איבערהויפט אין געזעטצין שאפפען, דאס דיא „דאָטען" דער דעפוטירטען אינטער קיינער בעדינגונג מיט בעשלאס בעלעגט ווערדען דירפען!" — דיעזער אנטראג דיעס וואָהל איינע לעבהאפטע בעראהטונג פאָר, דאך קאָנגטע קיין בעשטיממטער בעשלוס געפאסט ווערדען. פערוידענט גיבט ערקלערטע נעמליך, דאס נאכדעם דיעזער אנטראג דיא אבענדערונג איינעס בעשטעהענדען געזעטצעס אנשטרעבט, זו קאָנן הייערבער נור אין איינער אָפפענטליכען, ניכט אבער אין איינער געשלאָסענען זיטצונג אבגעשטיממט ווערדען.

בריעפע דער רעדאקציאָן.

תערין נ׳ שטיין אין קוסא: יעדעס אונזערער פיגומראנטען שיקען וויר אויף פערלאנגען דיא „וועלטגעשיכטע" אויך „אויף באָרג" מיט דער בערעכנונג, דאס ער אונס בייא דער געכסטען פיגומעראציאָן דיא הויפיר נעבהרען דען 50 קרייצער מיטשיקט.

טעלעגראפישע דעפעשען.

וויען 4-טען פעבער. זיינע מאיעסטעט האט הייטע דען גראפען טאאפע עמפפאנגען אונד בעטרייטע איהן מיט דער צוזאמענשטעללונג אייניעס נייען מיניסטעריאלס.

קאָנסטאנטינאפעל 4. פעבער. דיא אנצאהל דער רוסישען ארמעע אין דער גענעגד פאָן אדריאנאפעל פערגראָסערט אונד פערשטערקט זיך איממער מעהר. אנשטאט דאס דיא רוסען פאָרבערייטונגען צום אבצוגע מאכען זאללטען, פערמעהרען אונד פערשטערקען זיא זיך נאך מיט יעדעם טאגע.

פאריז 4. פעבער. אונטער דעם נייען פרעזידענטען דער פראנצאזישען רעפובליק האט זיך איין נייעס מיניסטעריאלס געבילדעט. דער נייע פראנצאזישע מיניסטער-פרעזידענט הייסט זואדרינגטאָן. (הערר זואדרינגטאָן ווירד אונזערען לעזערן נאך פאָם בערלינער קאָנגרעסס בעקאנגט זיין. ער וואר עס, דער מיט לאָרד בע-אקאנספיעלד צוזאמען דיא עמאנציפאציאָן דער יודען אים אריגנטע ערווירקטע. זואדרינגטאָן איזט אויך בייא דען איבריגען אייראָפּאיישען גראָמעכטשען זעהר בעליעבט.)

ווייען 4-טען פעבער. וויא עס הייסט, וואנדערן איס דעם גאנדליכען אינגאָרן (נאמענטליך איס דעם טרעגטשינער קאָמיטאט) פיעלע הייזערער נאך אסט-רוסלאנד, וועסהאלב מאן בייא איהרער רוקקעהר דיא אינשלעפפונג דער באָלערא צו בעפירכטען האט. אינזערע גרענצ-בעהאָרדען האהער דען אייפטראג, דאס יענע הייזערער בייא איהרער רוקקעהר איס רוסלאנד פאָר דער איבערשרייטונג דער גרענצע איינע „קאראנטענע" אינטערצאנען ווערדען מיסען.

בוקארעסט 4-טען פעבער. רומעניען האט אם „פרוטה" (איין פלוס צוויישען רומעניען אונד רוסלאנד) איינען קאָרדאָן איס צוויי רעגימענטערן ערריכטעט.

פעטערסבורג 5. פעבער. דיא נאכריכטען איס אסטראכאן לויטען יעטצט גנסטיגער. פאָרגעסטערן קאָמען נור 2 נייע ערקראנקונגען אין דעם ארט פעלטירען פאָר. — עס איזט קיינע וויטערע פערבריטונג דער באָלערא איינגעטרעטען. — אין וועטלאנקא אונד אומגעגענד איזט קיין באָלערא-קראנקער. אין סעלטירען זינד 4 ערקראנקטע געשטאָרבען.

וויעגער שלאכט-פיעהמארקט. דער אויפטריעב אויף דעם וויעגער שלאכט-פיעהמארקט אם 5-טען ד. מ. בעטרוג 3478 שטיק, דאָפּפען וואָרען: 1965 אונגאריישע, 1103 מאָלנישע אונד 410 דייטשע, דיא פרייזע שטעללטען זיך פער 100 ק׳: אונגאריישע מאסט-אָכסען 49—50,58 גולד. מאָלנישע 50—56 גולדר. דייטשע 52—58 גולדען.—

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטעור: מאיר בריס רייס.

כאָנסורז.

אין דער היעזיגען אָרטהאָראָקסען געמיינדע איזט פאָן ריח איר הבעיל דיא שטעללע איינעס נוטען בעל תפלה דער צוגליך, שוב זין מוס, צו בעזעטצען. בעווערבער אם דיעזע שטעללע, וועלכע מיט קבלות פאָן אנערקאנגען אָרטהאָראָקסען ראבבינען פערזעהען זינד, האבען זיך ביז 24 מערץ 1879 איינער פראָבע צו אינטערצעהען. יאהרעס-געהאלט 400 גולדען זאממט פייער וואָהנונג אונד איבליכען געבענעמאלומענטען. נור דעם אקצעפטירטען ווערדען דיא רייזע-שפעזען ערזעטצט.

נאדוואר (האידו קאָם) תרל״ט.

(1—3) דער פאָרשטאנד.

יין כשר לחג הפסח

צו האבען בייא לאזאר בערגער עט זאָרגע, וויין פראָדוקציאָן אין דיאָנדאָש. (שטאציאָן דער אונגאריישען שטאאטס-באהן.) (1—4)

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכט	קוואלענע פער דעקאגראם	פער 100 קילאגר.
וויינען נייער גאטונג	74	—.—
„ „ „	75	—.—
„ „ „	76	7.75— 8.35
„ „ „	77	8.10— 8.25
„ „ „	78	8.45— 8.60
„ „ „	79	8.70— 8.80
„ „ „	80	8.85— 8.90
„ שרעס	74	—.—
„ „ „	75	—.—
„ „ „	76	8.40— 8.50
„ „ „	77	8.70— 8.90
„ „ „	78	9.10— 9.20
„ „ „	79	9.25— 9.35
„ „ „	80	9.40— 9.45
„ פעסטער גאטונג	74	—.—
„ „ „	75	—.—
„ „ „	76	8.05— 8.15
„ „ „	77	8.20— 8.30
„ „ „	78	8.50— 8.65
„ „ „	79	8.55— 8.80
„ „ „	80	8.80— 9.—
„ וויינגארטנער	74	—.—
„ „ „	75	—.—
„ „ „	76	8.05— 8.20
„ „ „	77	8.30— 8.45
„ „ „	78	8.60— 8.80
„ „ „	79	9.85— 9.05

פרוכט	קוואלענע פער דעקאגראם	פער 100 קילאגר.
קאָרן	72	5.80—5.63
נעטסטע מאלץ	62	7.20—6.60
נעטסטע פיעסטער	62	5.75—5.40
האָפּפע	41	5.60—5.40
קוקורוץ באנאטער		—.—
אנרעטי	73	4.45—4.35
הייזוץ		5.25—4.75

וויינען	פער אָקסאָבער		—.—
	„		—.—
	„		8.47—
קוקורוץ	„		4.85—
נעטסטע פיעסטער	„		—.—
האָפּפע	„		5.45—
	„		—.—
	„		13.—

			20.60
			20.—
			19.40
			17.60
			16.80
			15.80
			14.60
			12.80
			10.—
			7.60

שטייטשוס: אלטע	מעהרערע	פרייסלעגע
„ נייע	„	פאריאנסלעגע

קורז-טאבעללע פאָם 4. פעבער

נעלד-קורז	קי.	פל.
וולנער-אשיא	—	100
רוקאשען	5	55
לסטערייך-אונגארישע 8 גולדען נאר.		
שטיק (20 פראנקס)	9	33
נאפּאלעאָנדאָר	9	33
רוסישע ריינגבאנקנאטען	57	60
20 מארקשטיקע	11	50
פאפיר וועכסל	1	11

לאאזע.		
1839-ער יאהרשיר-לאזע נאנצע	309	—
רעסטע „ פינסעל	308	—
1854-ער 4 פערצענטיגע שטאאטס-לאזע	106	50
1860-ער „ „ נאנצע	112	30
רעסטע „ פינסעל	124	50
1864-ער לאזע צו 100 גולדען	143	—
רעסטע „ 50 „	142	75
האמבורגער לאזע	22	—
פרייבורג-לאזע	21	75
קרעדיט-לאזע	161	—
ראָטה-לאזע צו 40 גולדען	29	25
וויענער-אנטלעהן-פאָרלאָזונג	95	50
רייז צו 5 אינהאלט פערצענט	20	75
דער אונגאריישען הייפּאטעקען באנק צו		
5 אינהאלט פערצענט	15	—
דער אונגאריישען אללגעמיינען באנקערעי	15	—
אונשאלד צו 5 אונד אינהאלט פער.	30	25
צענט	29	—
רעגאָלע צו 6 פערצענט	15	50
דער פעסטער האנדעלס-באנק	41	—

לאאזע.	קי.	פל.
אלבערנער לאזע צו 20 גולדען	16	75
פס. נגנאים „ 40 „	36	50
פאפענהייזער „ 20 „	24	—
פרייבורגער „ 100 „	117	75
רעגאָלע „ 50 „	61	—
וועכסלער „ 20 „	23	50
וויינרייכסדאָרפער „ 20 „	27	25
אונגאריישע פרעמיענלאזע צו 100 גולד.	75	50
רעגאָלע צו 50 גולדען	79	—
וויענער לאזע	89	—

וועכסל-פאָיערע.		
אונגאריישע נאָלד-רענטע	82	10
אונגאריישע נייגרענצבאָנדען	80	—
פרעמיענ-פאפיער	75	50
רוקגענטיגע	75	25
נאלדענע	85	50
בוקאָווינער	79	75
אונגאריישע אייזענבאהנאנלעהן	101	25
וויענערגרענץ-אנלעהנונגס-אבלייזונגסשיין	82	—
פאפיר-רענטע דער אונגאריישען באנקנאָט.	95	75
ריז צו 5 אינהאלט פערצענט	83	50
דער אונגאריישען הייפּאטעקען באנק צו		
5 אינהאלט פערצענט	—	—
דער אונגאריישען אללגעמיינען באנקערעי	—	—
אונשאלד צו 5 אונד אינהאלט פער.	—	—
צענט	—	—
רעגאָלע צו 6 פערצענט	—	—
דער פעסטער האנדעלס-באנק	96	—

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1879. Druck v. M. Burian, Marokkanerhaus.

מיטנעטהיילט, דאס באַראָן הירש, דער וועלט בע־קאַנטע איזנבאַהן־בויא־אינטערנעטמער, דעם פעסטער יידישען פרייז־פערינע גראָסאַרטיגע שפּענדען צוקאָמען לעם אינד איבערדיגע אינען גראָסען גלד־בעטראַג צור גרינדונג פאָן וואָהל־טהעטיגען שטיפטונגען דעם קולטורמיניסטעריאָם צור פערוואַלטונג איבערגאַב. נייערדינגס ווירד גע־מעלדעט, דאס באַראָן הירש אייך דעם ניי־פעס־טער יידישען פרייז־פערינע דען בעטראַג פאָן 1000 פראַנקס אלס שפּענדע צוקאָמען לעם. מאַן קאַנן מיט רעכט זאָגען, דאס דער עדלע באַראָן דורך זיינען פאַסט ביישפּיעלאַזען וואָהלטהעטיג־קייט־זינן אים דיא יידישע אָרטען אין פעסט אינד ניי־פעסט בלי־בענדע פערדיענסטע זיך ערוואָרבען.

* (ערסטע שקופּשטינא, גראָסע שקופּ־טשטינא.) ווי־ל עטצטען פאָראים, דאס נור איין בלייבער טהייל אינזערער לעזער דיך דיעזע קאַמיש קלינגענדע אויפשריפט זעלבסט צו ערקלערען ווייסען ווירד. דאס אינטער „שקופּשטינא" דאס סערבישע פאַרלאַמענט צו פערשטעהען דיא, האַ־בען ווירד וואָהל בערייטס וויעדערהאָלט הערפאָר־געהאָבען. וואָס זאָלל יעדאָך בעדייטען: ערסטע שקופּשטינא, צווייטע שקופּשטינא, גראָסע שקופּ־טשטינא? דיא זאַכע פערהאַלט זיך וויא פאָלגט: אין יעדעם קאָנשטיטוציאָנעלען שטאַאטע שאַפט דאס פאַרלאַמענט דיא נעזעטצע דורך שטימענע־מעהרהייט. האַנדעלט עס זיך אבער דאַרום, איין זאַנענאַנטעס „גרונד־נעזעטץ" אבער־ענדערן, דאַ ריכט דער איינע אינזאַכע שטימענע־מעהרהייט ניכט איס. דיעצו איזט איינע צווייא־דרייטעל־מאַיאָרטעט נאָטהיג, מיט אנדערן וואָרטען: איין גרונד־נעזעטץ קאַנן נור דאַנן אומגעענדערט ווער־דען, ווענן מינדעסטענס צווייא־דרייטעל דעם פאַרלאַמענטס הויפּט שטימט. זאַ איזט עס אין דען מיטטען אויפגעאַשען שטאַאטען איינגע־פיהרט, אין סערבען איזט דיעס אנדערס. וויל מאַן דאַ איין גרונד־נעזעטץ ענדערן, דאַ מוס הויפּ־פּט פאַר אַללעס אין דער שקופּשטינא איינע מאַ־יאָרטעט פאַרהאַנדען זיין. וואָר דיעס דער פאַלל, דאַנן מוס ערסט נעוויאָרטעט ווערדען, בין דיזעז שקופּשטינא נעשלאָסען אינד איינע נייע שקופּ־טשטינא איינגעפיהרט ווירד. האַט איך דיעזע צווייטע שקופּשטינא זיך מיט איינער שטימענע־מעהרהייט פיר דיא ענדערונג איינעס גרונד־נעזעטצעס איינגעשראָכען, דאַנן ווירד ערסט נאָך איינע דרייטע שקופּשטינא איינבערופען, דיא איס צאַהלרייכערן מיטגלידערן צוזאַמענגע־זעטצט איזט אינד דעסהאַלב דען טיטעל דיא „גראָסע שקופּשטינא" פיהרט. נור ווענן איך דיעזע

גראָסע שקופּשטינא זיך פיר דיא אבענדערונג איי־נעס „גרונד־נעזעטצעס" ערקלערט, קאַנן דיעזע ענדערונג ווירקליך דורכגעפיהרט ווערדען. — ווער האַבען אבינע ערקלערונג פאַראיינשיקען מיסען, דאַמיט מאַן נאַכשטעהענדע מעלדונג דער „אַלל־מיטשען קאַרדעשאַנדענען", דעם אמטס־בלאַטעס דעם גראָפען אנדראַשי, לייטער פערשטעהע, דיעזע מעלדונג לוטעט: דיא סערבישע רעגיערונג וואר פאָן אַללעם אנפאַנגע ערנסטליך בעשטרעבט, דען אָפּדערונגען דעם בערלינער פערטראַגעס בעגעזלך דער גלייכשטעללונג דער יודען צו עגט־שפּעכען. נון געהאָרען אבער יענע בעשטמונ־גען, דיא ביזהער דיא רעכטע דער יודען אין סער־בען בעשפּרענען, צו דען „גרונד־נעזעטצען", דיא זיך ניכט איינפאַך דורך איינע שטימענ־מעהרהייט אין איינער שקופּשטינא בעזייטיגען לאַסען, שאַן אַס פערגאַנגענען יאָהרען, אַלס דיא שקופּשטינא אין קאָנגרעסיאָן פערזאַמעלט וואר, האַט דיא רעגיערונג דיא בעזייטיגונג דער בעשטמונ־גען, וועלכע דיא רעכטע דער יודען בעשפּרענקען, בעאַנטראַגט. דיא שקופּשטינא נאַהם דען אנטראַג דער רעגיערונג מיט שטימענ־מעהרהייט אַן. דאַס וואר יעדאָך נור דער ערסטע שריטט צור גלייכ־שטעללונג דער יודען. פאָר קורצעם גון אינטער־בייטעט דיא רעגיערונג וועדער איהרען אנטראַג וועגען אויפהעבונג אַללער איהר דיא יודען בעצונ־ליכען בעשפּרענקונגען, דער נייען שקופּשטינא. עס איזט זעהר ערפרייליך, דאַס איך דיעזע צווייטע שקופּשטינא זיך פיר דיא גלייכשטעללונג דער יודען אויסגעשפּראָכען. דאַמיט יעדאָך דיא בעשלוסע דיעזער צווייא שקופּשטינאס, וואָרויך איינגעטלייך איין „גרונד־נעזעטץ" אויפגעהאָבען ווערדען זאָלל, צור גלט־קראַפט געלאַנגען, ווירד אים מאַנאַטע מאַ אין בעלגראַד דיא זאַנענאַנטע „גראָסע שקופּ־טשינא" צוזאַמענטרעטען. עס איזט קיין צווייפעל, דאַס דיעזע פיר דיא אויפהעבונג אַללער בע־שרענקונגען שטימענד ווירד, דיא ביזהער אין סערבען געגען דיא יודען בעשטאַנדען. אים מאַ־נאַטע מאַ ווירד אַלזאָ דיא יודען־עמאַנציפּאַציאָן אין סערבען צור טהאַטזאַכע ווערדען!

* (אַ ל י ען אונד דיא יודען אין רומעניען.) אַס 4־טען דיעזעס הייעלט דער מיניסטער־פּרעזידענט דעפּעשעס אַס אינטע־ליגענטען פאַרלאַמענטס אינע לענגערע רעדע אבער דיא אויסוויטונג פאָלטיק, וואָבייא ער אינטער אנדערס זאַגטע: „ווער האַבען אינזערער־זייט גענוג געטהאַן, אים רומעניען צור גלייכ־שטעללונג אַללער קאָנסעסיאָנען צו בעוועגען. ווער האַבען נאָך רומעניען קיינען געוואַרטען גע־שיקט, דאַמיט עס וויסען, דאַס ווער זיינע אינאַב־

מעהר אונד מעהר צו וועגען אונד פינד וויעדער לוים צו שרייען אַן. איהר מוזט וואָרדע אבער וואָס־אַס צוגעהאַלטען, אונד איין טוך דאַרבער נעבונדען, פאַנגט וועהרט זיך אום־זאַמס — אונד זאָ פערזינגען וויעדער איינע מינוטע, דיא איהר אין איהרעס שרעקען וויא מעהרעע יאָהרע וואָרען. — דערווייל וועדערט דאַס טוך וועדער אבגענאָ־מען — אונד מאַרקוס שפּראָך אין יענע זאַנפטעס אַזאַ: „באַנדוהיזען דיא זיך ניכט, דיא האַבען קיינע אויזאַכע דאַצו, ווייזלליך ניכט! איך ווייד דיעזעס מיטטעל ניכט אנגעוועגדעס האַבען, ווענן איינער אין מילדעעס מאַ־לך נעוועזען וועדע. אבער איך קאָנגטע ניכט אין איהר הויז נעהען אונד וואַסטע קיין אנדעעס, וואָ איך דיא פערפּפּפּלע אַללעט. דיעס וואר אין דער מהאַט דאַס איינ־ציגע מיטטעל, וועלכעס מיר איכרייז נעבליבען. פאַנגט, איך ליעבע דיא — אונד דער ליעבע מוס מאַן אייך יעדע נעוואַלט פערצייהען! ווייען דיא ניכט זאָ ערשראָקען, איך וויל ניכט איינמאַל איהרע האַנד בערהרען, ווענן דיא עס ניכט זעלבסט וויינשען."

ווערדענד זאָ זאָ שפּראָך, פערוואַכט ער דיא דענאָך צו בערהרען, וואָרדע אבער מיט איינער העפּטיגקייט צו־רקגעשאָסען, דיא איהן אויס דער פאַסטונג בראַכטע. פאַנגט צטטערטע אַס נאַנצען קאָרפּער; אבער מאַרקוס פערלאַך דענאָך ניכט דען מוטה. דיעס וואר ניכט דיא ע ר ס ט ע נעוואָלטאַמע ענטפּפּהרונג איינעס מערבענס, דיא ער אונגעשראָכען אויפפּהרטע. „נעהמען דיא דאָך פערגעבען אַס! (זאָגטע ער) דיא זאָללען מיין וויב ווערדען, איהר פאַטער אונד איהרע נאַנצע פאַמיליע זאָללען דורך מיך אונד דורך דיא נליקליך זיין."

אַלס דיא דאַס וואָרט פאַטער האָרטע, דאַ ערגע־נעטע דיא זיך ערטס, וועלכען שרעקען איהר פאַטער וועגען איהרעס פערשווינדענס האַבען ווירד, דיא פינד אבער־מאַלס צו שרייען אַן: — אינצווישען אבער וואר מאַן בעייטס פאַר מאַרקוס הויז אנגעלאַנגט — אונד דא וואר דיא הייסס־פּאַנע. דיא מאַן דיא אַהנע לעדס אין דיעזע אונד דען זיטען דער קאַלעטע, זאָ דאַס מאַן נור מיט גלי־הענדעס אייזען איהרע הענדע לאָזבינדען העטטע קאָנגען; — אבער מאַרקוס וואָללטע קיינע דעראַרטיגע נעוואַלט אויזיבען — דאָך וואס דיא יאָהרהייט ניכט נאַנזע פער־מאַג, פערמאַג דיא שלייהייט — אונד נאָך וועניגע מיט־טען וואר אויך פאַנגע אין אַללער שטילע אין דיא וואָה־נונג פאָן מאַרקוס נעבראַכט. — דער „פאַרטיער" (פאַה־ווענטער) מערקטע וואָהל, וואָס דא פאַרגעהט, אבער ער לעבעלעט דאַצו, דא ער שאָן אין מאַרקוס „אבגעטיר־נעוואָהנט וואר. נאַטירליך פערהלטע עס איהם דא ניכט אין נוטען פרינק־נעלעגען.

פאָן דען פיעלען ציממערן, וועלכע מאַרקוס האַטטע, פּראַטצטע ער לעדיג וואר, שפּאַנדען אַללע מיט דער נאַכבאַרשאַפט אין פערבינדונג. נור אַ ר ן ציממער נעבען מאַרקוס. שרייב־ציממער וואר פאָן דען אינגרינען זאָ גע־מרענגט, דאַס הער דער לוטעטע שריטט נאָך אויסווערפס

מעהר אונד מעהר צו וועגען אונד פינד וויעדער לוים צו שרייען אַן. איהר מוזט וואָרדע אבער וואָס־אַס צוגעהאַלטען, אונד איין טוך דאַרבער נעבונדען, פאַנגט וועהרט זיך אום־זאַמס — אונד זאָ פערזינגען וויעדער איינע מינוטע, דיא איהר אין איהרעס שרעקען וויא מעהרעע יאָהרע וואָרען. — דערווייל וועדערט דאַס טוך וועדער אבגענאָ־מען — אונד מאַרקוס שפּראָך אין יענע זאַנפטעס אַזאַ: „באַנדוהיזען דיא זיך ניכט, דיא האַבען קיינע אויזאַכע דאַצו, ווייזלליך ניכט! איך ווייד דיעזעס מיטטעל ניכט אנגעוועגדעס האַבען, ווענן איינער אין מילדעעס מאַ־לך נעוועזען וועדע. אבער איך קאָנגטע ניכט אין איהר הויז נעהען אונד וואַסטע קיין אנדעעס, וואָ איך דיא פערפּפּפּלע אַללעט. דיעס וואר אין דער מהאַט דאַס איינ־ציגע מיטטעל, וועלכעס מיר איכרייז נעבליבען. פאַנגט, איך ליעבע דיא — אונד דער ליעבע מוס מאַן אייך יעדע נעוואַלט פערצייהען! ווייען דיא ניכט זאָ ערשראָקען, איך וויל ניכט איינמאַל איהרע האַנד בערהרען, ווענן דיא עס ניכט זעלבסט וויינשען."

ווערדענד זאָ זאָ שפּראָך, פערוואַכט ער דיא דענאָך צו בערהרען, וואָרדע אבער מיט איינער העפּטיגקייט צו־רקגעשאָסען, דיא איהן אויס דער פאַסטונג בראַכטע. פאַנגט צטטערטע אַס נאַנצען קאָרפּער; אבער מאַרקוס פערלאַך דענאָך ניכט דען מוטה. דיעס וואר ניכט דיא ע ר ס ט ע נעוואָלטאַמע ענטפּפּהרונג איינעס מערבענס, דיא ער אונגעשראָכען אויפפּהרטע. „נעהמען דיא דאָך פערגעבען אַס! (זאָגטע ער) דיא זאָללען מיין וויב ווערדען, איהר פאַטער אונד איהרע נאַנצע פאַמיליע זאָללען דורך מיך אונד דורך דיא נליקליך זיין."

ניכט נעהאָרט ווערדען קאָנגטע. דיא פּפּטער נעגען וואָהל איין אַ נאַסטע הונגס. אבער דיא וועלכען וויא מיט דען לאַדען זאָ אבגעשטעررט. דאַס מאַן דיא אַהנע שליפּפּעל ניכט אָפּפּנען קאָנגטע.

אין דיעזעס ציממער וואָרדע פאַנגט נעבראַכט, עס וואָרדע אייגע קרעצע אנגעצינדעט, אונד דעס נון נעפאַנגענען מערבען וואר דאַס טוך פאַס מונד וועגנגעאָמען. — דיא וואָרדע דאַן אַללען נעלאַסטען, נאַכדעם דער הונגס נעהערע מאַרקוס דיא שהרע הונטע זיך אבשעערטע.

דיא אונגליקליכע פאַנגע הפּפּטע יעצטע אויס פיר־כט אונד שרעקען עפּס רעכט וואהרנונג ווערדען קאָנגען; אבער עס איזט עטוואס מערקווירדיגעס אונד אָנערבאַרעס אין דער נאַטור, דאַס נעראַדע דער וואהרנונג אָפּפּ דורך דאַס נעהיילט ווערדען קאָנגען, דורך וועלכעס עבען אין נייער וואהרנונג עגטפּפּעהען קאָנגטע. וואהרנונג דורך שרע־קען איזט עבען שאָן אָפּפּ דורך איינען נייען שרעקען גע־היילט וואָרדען.

פאַנגע וואָרט יעצטע איינען וועלדען, האַלב אונגע־וואַטטען בלוט דורך דאַס צימטער. עס וואָר קלייען אונד איינפאַך מאַבליעט. אין דער וואַנד איהר נעגענאיבער הינג איין וואָהלגעפּפּאָנגענס בילד איינעס יונגען מערבענס. — פּפּ אַנגע, וועלכע איהר נעוויכט פאָס שפּיגעל קאָנגטע, הפּפּ־פּט דאַרוף שוואַרען קאָנגען, דאַס דיעס איהר „פאַרטיר־פּפּ" וויא. דיא אונגליקליכע וואַטטע ניכט, דאַס אויך איהרע מוטטער, וועלכע מאַרקוס אינטס פּרעזיהרען וואָללטע, עבענאָ אוטטענוועהען האַטטע.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

מיט וועלכער גראַף אַבאַני ניכט צופרידען וואר. דענן מיסאַ זאגטע היער ניכט גאַנץ בעשטיממט, דאס מאַן איבער דיא נייע פערוואלטונג באַסניעגס דען רייכסטאג בעפראגען ווירד, אונד דאס טיסאַ פאַן דיזער אנגעלעגענהייט זיינע שטעללונג באַהעגנג מאַכטע. ער זאגטע ניכט, דאס ער אבדאנקען ווירדע, וענן דיזע אנגעלעגענהייט ניכט פערפאַסנגסמעסיג געאַרבעטע ווירד, זאנדערן זאגטע, ער ווירדע זיין פערדאלטען אונד זיין וויסטערעס פאַרגעהען דאנאך ריכטען.

נון עגטשטאנד איין העפטיגער וואַרט-וועכסעל צווישען אינד אונד מיסאַ אַבאַני. מיסאַ זאגטע, דאס דיא „אַבאַזיציאָן" זעלבסט דיא שלעכטעסטען מיטעל ערגייפען וואללע, אים נור צור רעגיערונג צו געלאנגען אונד מיניסטער ווערדען צו קאָנגען. — גראַף אַבאַני זאגטע דעם רייכסטאגס-פרעזידענטען גיצי, דאס ער דען מיניסטער-פרעזידענטען מיסאַ פיר דיזעע בעלידיגונג „צור אָרדנונג" ריפען זאללע. — דאביא זאגטע אַבאַני: „גיעמאנד האט יעטצע לוסט, איינע זאלכע ווירטשאַפט, וויא זיא ווירד דיא יעטציגען מיניסטער גופירט ווירד, צו איבערנעהמען, דא דיזעע שאן זאַ שלעכט איזט, דאס ניכט נור קיינע לוסט, זאנדערן איינע גראַסע זעלבסט-אַנאַבגעגונג דאַצו. דאַצו אַרבעט, דיא הייליגע! דער ווירד דיא גענעגיערונג געשאַפען שלעכטען צוסטאנד אין דיא האנד צו נעהמען.

נון דאס עס צור אבשטימגונג איבער דיא פראגע, אַב מאַן דיא אנווארט מיסאַס צור פענגנים נעהמען זאַל אָדער ניכט. פאַן דיזער אבשטיממונג וויסען זיך אינד גיעגעלאַגט דער מיניסטער אבהענגיג. עגדליך וואַרדע אבגעשטיממט 160 אבגעאַרדנעטע שטיממען פיר מיסאַ אונד 150 שטיממען גגען דיא אנגאהמע דער מיסאַ שען אנטוואָרט. היעמיט זיעגטען דיא מיניסטער אין דיזער וויכטיגען אנגעלעגענהייט נור מיט 10 שטיממען. וואס היער גראַפען אינזוהען מאַכט אונד דאהער צום גערעדע אנלאַסס גיבט, דאס אינזערע גענעגיערטגען מיניסטער באלד אבדאנקען אונד דאס אנשטאַט איהרער אנדערע קאָממען ווערדען.

פערשיידענע ניאַנגיטען.

* (דיא קראַנקהייט אין רוסלאַנד) ניממט נאך אממער דאס הייפטאַנטרעפסע אונד דיא אללגעמיינע אייפערזוכט קיינ אין אנשפרוך. מאַן פערליערט נאַמענטליך אללעס פערטרייען צו דען אים רוסלאנד קאָמענדען בעריכטען, וועלכע בעשטרעבט זיך, דיא גאנצע קראַנקהייט צו פערטשען, דאמיט דיא בעאַב-

פאַלליעטאַן.

דאס פערשוואונדענע טעסטאַמענט.

(75.טע פאָרטזעטצונג.)

„נערבעטער נאָטט אים היממעל, דער דוא מיינע יונגע אויס אַלדען שלינגען אונד נעפאהרען ערשטעטע, דער דוא מיינע שרייטע פאַן דעם אבגרונדע אבגעלענקט האסט, צו דעם זיא נעריכטעט ווארען, אונד אנטטער דיינער האנד איך מיך יעטצט נעריכטיגט אונד דאך דאנקבאר בינע, נימם דיזעס אָפּפער אן אונד זענע דיזעע פערבינדונג!" — אַן דיעס אדאַלף אונד שטרעצט אין זיאָסטער אויפרעגונג אויס דעם צימטער, וויא ער ניכט מעהר פערוילען קאָנגטע. דער שטורם וויטהעטע אין דיינעם הערצען, פרייטטעט איהם דאס בלוט נגען דען קאָפּף. זיין צאָרן אונד זיינע וואוטה נגען ר' יעקב וואַרען יעטצט נאך העפטיגער. ער עגטדעקטע דען בעדרוג אויך אין דיזעער לייבגע. „דיזעער עלענדע מאַן (דאסט ער) האנדעלט אויך שאַן מיט זיינער מאָכטער, אונד ווייל דיא וועגען זיינעס פאַרטהוילס פערקיפען — אונד ווער וויים, אַב אויך ניכט מיט אלעקסי דיזעער בעדרוג נעטרייבגען ווירד? — וויא שטארק מוס דער מענש זיין, דאס ער ניכט דורך זיינע באַזען מיטמענשען גרינדליך פערדאַרבען ווירד! זאָלל איך וויי דער מיינע איינזאַמגונג מיט דער וועלט פערניכטען — אונד אבערמאלס צו איינער רייבע-באַנדע שטאָסען? אללע באַזען נייסטער האבען זיך יעטצט נגען מיך, נגען מיין גלוק פערשוואָרען — וויא ווייל איך, וויא קאָנן איך האָפען, דיזען פראַצעסס צו גווינגען? אַ, נאָטט, אַן דען איך ווערדע גלויבע, פראַטצדעם מיר מיינע מוטטער זאָ אונ-

זיכטיגטע גרענצע-אבשפערונג גגען רוסלאנד ניכט צור איינפיהרונג גלאנגע. זאָ לייטעט דער גייגע-טע אמטליכע בעריכט אים וועטלאנקא, דאס דארט קיין קראנקער מעהר פאָרהאנדען, אין דען בעגאבבאַרטען בעצירקען בעפאנדען זיך אם 2-טען דיזעס 7 קראנקע. 2 נייע ערקראנקונגען טראטען יעדאך אן דעמזעלבען טאגע הינצו. מאנס דאריך שטארבען היעפאַן 4, אין פאָלגע דעסען גגענוווערטיג נור 5 פערזאנען פאַן דער קראנקהייט ערגרייפען זינד. — זאלכע בעריכטע זינד גגוויס וועניג גגאיגגנגט, פערטרייען איינגיגאַלאַסען, אין אסטראבאן אונד דער אימגעגענד פאַנדען פאַר איינגגע מאַנען דיא דעקרעטירונגען שטאַטט. — דיזעע דעקרעטען זאָללטען דען אַרמעען אין פע-טערסבורג אונד מאסקי איינפערלייבט ווערדען. דער קאיזער בעפאַהל עדאַר, דאס דיזעלבען אים פיר ריכטע וועגען פערשלעפפונג דער קראנקהייט ניכט נאך פעטערסבורג אונד ניכט נאך מאסקי גע-בראַכט ווערדען. זיא וואורדען אין אהרער הייס-מאַטה צוריקגעלאַסען, וויא זיא איסערהאלב דער אַרטשאַפטען אין צעללען וואַרגען מיסען. — זעהר פראַקטיש איזט דיא פערפיגונג דעם אינגאַרישען מיניסטעריום דעם אינגערן, דאס גגענווערטיג נע-מאַרעס אין פאַס צור רייזע נאך רוסלאנד ער-טהיילט ווערדע. דיזעע פערפיגונג איזט נעמליך גגען דיא צאהלריכען הויזערע אים אייאַר קאָמענדען געריכטעט, וועלכע יאהר אים יאהריאין מיט אהרען וואַרען אין רוסלאנד הייזערן אונד בייא אהרער ריקקעהר לייכט דיא קראנקהייט איינשלעפפען קאָנגען. דיזעע פערפיגונג וואר אים דרינגענדער, אַלס עבען דיא ערזוכונגען הייזערע אין דער גגענד פאַן אסטראבאן זיך אייפ-צוהאלטען פפלעגען, וויא זיא פיר אהרע וואַרען דען מיסטען אבזאַטען פינדען. — אים טריעסט ווירד פאַס 5 דיזעזס בעריכטעס, דאס דאָרט אין שיפ מיט געטרייד-לאדונג אים אדעססא איינ-גגלייפען. מאַן לייס דאסזעלבע פאַרשיפטעמעס אים רייכסערן. — אין בערלין האט דיא דייטשע רעגיערונג דען בעשלוס געפאַסט, דיא גרענצע שפערע גגען רוסלאנד דורכצופיהרען, וועגן בינ-גגען אבס מאַגען קיינע פאַללקאַמען גלייבווירדיגען בעריכטע איבער דאס עולאַשען דער קראַנק-הייט איינגעפפען. — אים ווען ווירד פאַס 5טען דיזעזס טעלעגראַפירט: הייטע זינד אן דאס מי-נייסטעריאים דעם אייסערן גינגסטינגע בע-ריכטע איבער דען שטאנד דער קראנקהייט אין רוסלאנד איינגעליפען. איך אים אדעססא אונד קאָנסטאַנטינאָפעל לייגגען נאכריכטען פאָר, דאס דארט דער נעזונדהייטס-צושטאנד פיעל גגסטי-גער וויא אלס אים פאָריאהרע... אַב דיזעע

פאַלליעטאַן.

דאס פערשוואונדענע טעסטאַמענט.

(75.טע פאָרטזעטצונג.)

„נערבעטער נאָטט אים היממעל, דער דוא מיינע יונגע אויס אַלדען שלינגען אונד נעפאהרען ערשטעטע, דער דוא מיינע שרייטע פאַן דעם אבגרונדע אבגעלענקט האסט, צו דעם זיא נעריכטעט ווארען, אונד אנטטער דיינער האנד איך מיך יעטצט נעריכטיגט אונד דאך דאנקבאר בינע, נימם דיזעס אָפּפער אן אונד זענע דיזעע פערבינדונג!" — זאָ ריעף אדאַלף אונד שטרעצט אין זיאָסטער אויפרעגונג אויס דעם צימטער, וויא ער ניכט מעהר פערוילען קאָנגטע. דער שטורם וויטהעטע אין דיינעם הערצען, פרייטטעט איהם דאס בלוט נגען דען קאָפּף. זיין צאָרן אונד זיינע וואוטה נגען ר' יעקב וואַרען יעטצט נאך העפטיגער. ער עגטדעקטע דען בעדרוג אויך אין דיזעער לייבגע. „דיזעער עלענדע מאַן (דאסט ער) האנדעלט אויך שאַן מיט זיינער מאָכטער, אונד ווייל דיא וועגען זיינעס פאַרטהוילס פערקיפען — אונד ווער וויים, אַב אויך ניכט מיט אלעקסי דיזעער בעדרוג נעטרייבגען ווירד? — וויא שטארק מוס דער מענש זיין, דאס ער ניכט דורך זיינע באַזען מיטמענשען גרינדליך פערדאַרבען ווירד! זאָלל איך וויי דער מיינע איינזאַמגונג מיט דער וועלט פערניכטען — אונד אבערמאלס צו איינער רייבע-באַנדע שטאָסען? אללע באַזען נייסטער האבען זיך יעטצט נגען מיך, נגען מיין גלוק פערשוואָרען — וויא ווייל איך, וויא קאָנן איך האָפען, דיזען פראַצעסס צו גווינגען? אַ, נאָטט, אַן דען איך ווערדע גלויבע, פראַטצדעם מיר מיינע מוטטער זאָ אונ-

שולדיגער וויייז עגטריסען וואַרדע, לעגקע וועגנסטענס דיזעס „גגדע" צום נעזען, דאמיט איך איינסיהט: „אונזער נאָטט איזט דער איינציגע וואהרע נאָטט, דער אללעס צום נעזען לעגקט!" —

מיט דיזען גגדאנקען וואר ער אין זיינעס קוואַר-טיעע אגגגקאַמען — עס וואר בעריטס שפעט אם אבגגד דען אגגרייפפעס פאַן דער קעהלע אונד שריי: „ווייבער! מאַדעי! ביזט דוא עס עגדליך דאָך, איך וואיסס עס יאַ, דאס נור דוא עס זיין קאָגגטס — יעטצט האבע איך דיך! שריי . . ."

דער שטאַרקע אדאַלף מיסטע נגן אלל זיינע קריפט. טע צוזאַמטגגגעטגען, אום דיזען פלאַצליכען אגגריפ אבזוהעלען צו קאָגגגגן. — אלס ער דיא האגד דעם פיעס-דען אגגרייפפעס פאַן זיינער קעהלע גגפפאַנגגען, קאָגגטע ער עיסט דיזען פערמען ריקגגגגן — דאָך ווייר מיסטען דא דיזעס קאַפיטעל אגגטע-ר-ריכטגגן — אונד אין אגגדע-רעס קאַפיטעל דיזען דאגגגגגגען ווייטע אגגטע-ר-ריכטגגן אגגגגגג